

Промени и симптоми, за които да следите:

- Подутини или тънда бука в гърдата
- Зачервяване или лъщене на зърното или на тъканита на гърдата
- Промяна в зърното - бълбване или изтичане на секрет
- Надръгана кожа на гърдата (което промича на обвързка от портфол)

Рискови фактори за появата на рак на гърдата:

Въпреки че причините за появя на рак на гърдата все още са непознати, има няколко рискови фактора:

- Възраст - броят на нови случаи на рак на гърдата се увеличава с възрастта
- Заболяване от рак на гърдата в рода до първо коляно
- Предишни заболявания от рак на гърдата
- Излагане на радиация
- Жени, които не са раждани
- Ранна менструация
- Късна менопауза
- Първа бременност след 30-годишна възраст
- Жени с хормонални заболявания
- Жени, които използват контрацептиви повече от 5 години

Помнете: 75% от заболелите от рак на гърдата не са от групата с рискови фактори!

Превентивни мерки срещу рак на гърдата:

- Спазвайте диета с малко мазнини, особено след менопаузата
- Намалете до минимум приемането на алкохол
- Не използвайте хормоног заместителна терапия повече от 5 години
- Предупреждава се, че кърменето намалява риска от рак на гърдата

Полезна информация за извършване на мамографско изследване

Жените от рисковите групи имат право на без профилактически преглед в годината при личния си лекар. При констатирана необходимост личният лекар насочва към специалист (акушер-гинеколог, хирург, онколог). Мамографските изследвания са безплатни с направление, изразено от специалист.

Списък на специализираните здравни заведения:

Национална специализирана болница за активно лечение по онкология
София, ул. "Пловдивско поле" 6,
тел.: 02/ 971 48 98, 02/ 72 06 54

Онкологични диспансери:

София - област
бул. "Стаматов" 67
тел. 02/ 931 20 21

Пловдив
бул. "Васил Априлов" 15
тел. 032/ 64 38 31

Варна
бул. "Чаталджа" 111
тел. 052/ 61 41 41

Бургас
бул. "Демокрация" 86
тел. 056/ 82 01 42

Стара Загора
ул. "Д-р Тодор Стоянович" 15
тел. 042/ 62 71 25

Плевен
ул. "Г. Конев" 8
тел. 064/ 31 221

Русе
ул. "Независимост" 2
тел. 082/ 83 45 07

Велико Търново
ул. "Бузулук" 1
тел. 062/ 62 82 77

Благоевград
ул. "Братя Миладинови" 21
тел. 073/ 68 28 72

Шумен
ул. "Васил Априлов" 63
тел. 054/ 80 08 32

Хасково
бул. "Съединение" 63
тел. 038/ 66 54 65

Враца
бул. "2 юни" 68
тел. 092/ 62 25 49

НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ ЗА БОРБА С РАКА НА ГЪРДАТА

октомври 2004

Ракът на гърдата е опасен за Вашия живот

**Ракът на гърдата е най-често
срецираната форма на рак при
жените. всяка година в Европа се
откриват 321 000 нови случая на
рак на гърдата, а 124 000 жени
умират от тази болест.**

**България е на второ от първите
места в света по късно открити
случаи на рак на гърдата. Ето
14,2% от заболелите се
откриват в пръвата фаза на
болестта и са лечими напълно.**

**Над 30 000 българки страдат от
рак на гърдата, като ежегодно у
нас се регистрират около 3100
нови случая на заболелите.**

**Ракът на гърдата представлява
размножаване на аномални клетки
в тъканта на гърдата в близост до
попърхността на тялото. Това дава
возможност раковите образувания да
бъдат открити лесно и да се
лекуват.**

**Ако не се лекува, ракът на гърдата
може да се разпростира и в други
части на тялото и да причини
нетрудоспособност или смърт.**

Ранното откриване на рака на гърдата може да спаси Вашия живот!

Ранното откриване на рака на гърдата може да спаси Вашия живот

**Много от бучките в гърдите не са ракови образувания, но
всички трябва да бъдат прегледани. Ракът на гърдата е
лечим, ако бъде открит рано и се лекува напротив.**

Бъдете лично отговорни за Вашето здраве!

Наблюдавайте Вашето тяло!

**Потърсете незабавно медицинска помощ, ако открите
бучка или никаква промяна в гърдите
или подмишниците си!**

**Не позволявате на страх и срама да Ви спрат!
Реагирайте например и потърсете медицинска помощ!**

Как можете рано да откриете рака на гърдата:

**Прабете месечен самопреглед на гърдите си
след настригане на 20 минути. Трябва да знаете как обикновено
чувствате гърдите си, за да можете да забележите промени или
симптоми и надеждно да потърсите медицинска помощ. Някои промени в
гърдите са нормални и то са обузвани със заболяване. Често това са
образувания на мастната тъкан на гърдата.**

**Редовно ходете на специализиран медицински преглед
на възрасти при горници между 20 и 39 години. Всекисто и всекий годинен
след настригане на 40 години. Берете настоятелски и изисквайте тъжд
преглед от вашия личен лекар или от специалист.**

**Започнете с годишни мамографски прегледи при настригане на 40
години. В случаи че в рода Ви има заболеми от рак на гърдата,
консултирайте се с Вашия лекар дали да направите мамографски преглед
по-често си по-рано.**

**Извършвайте редовни прегледи на гърдите си
по указания на своя лекар, ако сте на хормон замествателни терапии.**

Как се извършва месечният самопреглед на гърдите:

Под душа

**Заспирнете под душа и насалунисайдите
ръцете си, така че да си пълзвате по
лесно по кожата. Поставете лявата ръка
зад тила си. Събърете бучките на пръстите
на дясната ръка и започнете да ги
дължите с леко притискащо движение
върху чак до подмишницата. Търсете бучки
или дълъгъркени тъкани. Повторете същото
и с дясната гърма.**

Пред огледалото

**Застанете пред огледалото с ръце,
прибрали до тялото, и измерете тялото
си за промени в очертанията, подобрене,
надобрене или промени в тъкната. След
това дължнете ръце на глабата и
измерете промяните.**

**Поставете ръцете си на кръста и
стремите мускулите на средния юн.
Внимателно разглеждайте гордите си за
някакви необичайни промени. След това,
все още с ръце на кръста, се наведете
нагоре и отново измерете гордите си за
промени в очертанията.**

Легнати по гръб

**Легнете по гръб и поставете възглавничка
или съсна на хаджия под рамото на
възглавничка, като че изследвате.
Поставете съответната ръка под
гърба си. Със събраниите бучки на
пъстрийте на другата ръка латискайте
леко подмишницата и гърдата с кръгови
движения по посока на часниковата
стрийка. Търсете бучки или никакви
промени. Проведвайте се с ли 2-3
сантиметра с всяко кръгче движение и
подмишниците кръгчете, докато спишнете
до зърното. Притиснете зърното между
палец и показалец си, за да проверите за
сокрот. Ако има сокрет, събрнете се
върху с лекар. Повторете същото и с другата гърма.**

